

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Paveldėjimas>Paveldėjimas Paveldėjimas

Austrija

Ši informacijos suvestinė parengta kartu su **ES notariatų taryba (CNUJ)**.

1 Kaip išdėstoma paskutinė valia dėl turto palikimo (testamentu, bendroju testamentu, paveldėjimo susitarimu)?

Sudarant testamentą reikia laikytis tam tikros rūšies testamentui keliamų reikalavimų. Pagal Austrijos teisę galimi šių rūšių testamentai:

oficialusis testamentas – sudaromas notaro akivaizdoje arba teisme;

holografinis testamentas – jį testatorius nuo pradžios iki pabaigos turi surašyti ranka ir pasirašyti;

rašytinis testamentas – surašytas ranka arba išspausdintas ne testatoriaus, o kito asmens, šis testamentas turi būti parengiamas trijų liudytojų akivaizdoje.

Paveldėjimo susitarimą (Bendrojo civilinio kodekso (vok. *Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch*, ABGB) 1249 straipsnis ir tolesni straipsniai) gali sudaryti tik sutuoktiniai arba ketinantys tuoktis ir vėliau susituokiantys sužadėtiniai bei (būsimi) registruoti partneriai, jis sudaromas kaip notarinis dokumentas (Notariinių dokumentų įstatymo (*Notariatsaktsgesetz*) 1 straipsnio pirmos pastraipos a punktas) dviejų liudytojų arba dar vieno notaro akivaizdoje. Paveldėjimo susitarimu, kuris turi atitikti testamentinės valios pareiškimui keliamus reikalavimus, gali būti numatyta disponuoti ne daugiau kaip trimis ketvirtadaliais turto. Registruoti partneriai paveldėjimo teisės požiūriu turi tokias pat teises kaip sutuoktiniai ir ketinantys tuoktis sužadėtiniai (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 1217 straipsnis).

Bendrajį testamentą gali sudaryti tik sutuoktiniai arba registruoti partneriai (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 586 straipsnis).

Dovanojimas mirties atveju (lot. *donatio mortis causa*, asmens, kuris tikisi mirti artimoje ateityje, asmeninio turto dovanos, kurių dovanojimas iki galo įsigalioja tik dovanotojui mirus) reglamentuojamas Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 603 straipsniu ir atliekamas sutartimi, sudaryta kaip notarinis dokumentas.

2 Ar paskutinė valia turi būti registruojama, ir jeigu taip, koku būdu?

Notarų, teismų arba advokatų saugomi testamentai, paveldėjimo susitarimai ir palikimo arba privalomosios palikimo dalies atsisakymo sutartys gali būti registruojami Austrijos centriniam testamentų registre (vok. *Österreichisches Zentrales Testamentsregister*) (Notarų kodekso (vok. *Notariatsordnung*) 140b straipsnis). Šį elektroninį registrą tvarko Austrijos notarų rūmai (vok. *Österreichische Notariatskammer*) ir jis yra vienintelis teisės aktais reglamentuojamas testamentų registras. Teismai ir notarijai privalo minėti dokumentus užregistruoti šiame registre (Austrijos Notarų kodekso 140c straipsnio 2 dalis).

Dokumentai registruojami tam, kad juos būtų lengviau rasti per palikimo procedūras. Advokatai ir advokatų kontoros gali testamentus ir kitus testamentinės valios pareiškimus užregistruoti Austrijos advokatūros testamentų registre.

3 Ar taikomi laisvės išreikšti paskutinę valią dėl turto palikimo apribojimai (pvz., privalomoji palikimo dalis)?

Privalomoji palikimo dalis (kuria ribojama testamentinė laisvė) sudaro pusę netestamentinės mirusiojo palikimo dalies. Mirusiojo palikuonys ir gyvas likęs sutuoktinis arba registruotasis partneris turi teisę į privalomąją palikimo dalį. Jeigu teisę į privalomąją palikimo dalį turintis asmuo niekada neturėjo artimo šeiminio ryšio su mirusioju arba tokio ryšio nebuvo ilgą laiką (apie 20 metų), privalomoji palikimo dalis gali būti sumažinta.

Privalomoji palikimo dalis yra mirusiojo turto vertės dalis, kuri turi būti paskirstyta teisę į privalomąją palikimo dalį turintiems asmenims. Privalomoji palikimo dalis išmokama pinigais. Tačiau ji taip pat gali būti suteikta kaip dovana, atsirandanti mirusiojo mirties momentu (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 780 straipsnis) arba dovana *inter vivos* (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 781 straipsnis).

Teisė į privalomąją palikimo dalį turi būti pareikšta teisme per trejus metus nuo sužinojimo apie reikalavimą, o vėliausiai – per 30 metų (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 1487 straipsnis). Senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo faktų, lemiančių reikalavimo buvimą, sužinojimo, tačiau ne anksčiau negu praėjus vieniems metams nuo mirusiojo mirties (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 765 ir 1487a straipsniai).

Privalomosios palikimo dalies galima atsisakyti testatoriui dar esant gyvam surašant notarinį dokumentą arba teismo protokolą (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 551 straipsnis).

4 Jei paskutinė valia dėl turto palikimo neišreikšta, kas yra paveldėtojas ir kiek turto paveldi?

Jei nėra nei pergyvenusio sutuoktinio, nei registruotojo partnerio, nei vaikų, tada paveldėjimo teisė tenka mirusiojo tėvams ir jų palikuonims (mirusiojo broliams ir seserims) (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 735 ir 736 straipsniai).

Jei nėra nei pergyvenusio sutuoktinio, nei registruotojo partnerio, tačiau yra gyvų likusių vaikų, tada vaikai paveldi lygiomis dalimis (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 732 straipsnis).

Jeigu lieka gyvas sutuoktinis arba registruotasis partneris, tačiau nėra vaikų, tada gyvas likęs sutuoktinis arba registruotasis partneris tampa vieninteliu įpėdiniu.

Jeigu lieka gyvas sutuoktinis arba registruotasis partneris ir yra vaikų, tada sutuoktinis arba registruotasis partneris paveldi trečdaliį palikimo ir namų ūkiui priklausantį kilnojamąjį turtą. Du trečdalius turto lygiomis dalimis paveldi mirusiojo vaikai (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 744 straipsnis).

Neregistruotasis partneris (sugyventinis) paveldi tuo atveju, jeigu nėra kitų įstatyme numatytų įpėdinių; priešingu atveju jis paveldi tik esant pareikštai atitinkamai testamentinei valiai. Tačiau pergyvenusio sugyventinio interesai apsaugoti Austrijos Nuomos teisės įstatymu (vok. *Mietrechtsgesetz*) ir Austrijos Būsto nuosavybės įstatymu (vok. *Wohnungseigentumsgesetz*). Jei mirusysis ir jo sugyventinis buvo bendro būsto savininkai (būsto nuosavybės partnerystė), mirusiojo nuosavybės dalis atitenka pergyvenusiam partneriui. Be to, sugyventinis turi įstatymu nustatytą namų ūkiui priklausantį kilnojamąjį turtą ir todėl turi teisę vienus metus toliau gyventi bendrame būste ir naudotis bendrais namų ūkio daiktais, jeigu jie yra reikalingi, kad būtų galima toliau gyventi buvusiomis gyvenimo sąlygomis.

5 Kokia institucija kompetentinga:

5.1 spręsti paveldėjimo klausimus?

Apylinkės teismas (vok. *Bezirksgericht*), teismo įgaliotinis (notaras) kaip teismo organas.

Dalykinę ir teritorinę jurisdikciją turi tas apylinkės teismas, kuriam priklauso jurisdikcija pagal paskutinę teisėtą mirusiojo gyvenamąją vietą (nuolatinę ar įprastinę) (Austrijos Teismų jurisdikcijos įstatymo (vok. *Jurisdiktionsnorm*, JN) 105 straipsnis, aiškinamas kartu su Austrijos Teismų jurisdikcijos įstatymo 65 ir 66 straipsniais). Apylinkės teismas procedūrą atlikti paveda notarui, kuris veikia kaip teismo įgaliotinis (Teismo įgaliotinių įstatymo (vok. *Gerichtskommissärsgesetz*, GKG) 1 straipsnis).

5.2 priimti pareiškimą dėl paveldėjimo atsisakymo arba priėmimo?

Apylinkės teismas; teismo įgaliotinis (notaras) kaip teismo organas.

5.3 priimti pareiškimą dėl testamentinės išskirtinės priėmimo arba atsisakymo?

Apylinkės teismas; teismo įgaliotinis (notaras) kaip teismo organas.

5.4 priimti pareiškimą dėl privalomosios palikimo dalies priėmimo arba atsisakymo?

Apylinkės teismas; teismo įgaliotinis (notaras) kaip teismo organas.

6 Trumpai aprašykite nacionalinės teisės procedūrą, pagal kurią sprendžiami paveldėjimo klausimai, įskaitant turto realizavimo ir padalijimo klausimus (taip pat nurodykite, ar paveldėjimo procedūrą turi pradėti teismas ar kita kompetentinga institucija, ar ji pradeda automatiškai).

Paveldėjimo procesą (arba palikimo procedūrą, vok. *Verlassenschaftsverfahren*) inicijuoja apylinkės teismas, kai oficialiai paskelbiama apie palikimo atsiradimą. Kompetentingas apylinkės teismas yra administracinės srities, kurioje buvo paskutinė mirusiojo gyvenamoji vieta arba įprastinė gyvenamoji vieta, teismas. Procesą vykdo notaras, veikdamas kaip teismo įgaliotinis, pabaigoje sprendimą priima teismas.

Teismas, sužinojęs apie asmens mirtį, palikimo procedūrą pradeda *ex officio* (Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka (vok. *Außerstreitgesetz, AußStrG*) 143 straipsnio 1 dalis).

Per teismo pradėtą palikimo procedūrą teismo įgaliotinis nustato įpėdinius (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 797 straipsnis).

Teismo įgaliotinis (Teismo įgaliotinių įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 2 punkto b papunktis ir 2 straipsnio 2 dalis) toliau nurodytais atvejais sudaro turto aprašą: pateiktas pareiškimas dėl sąlyginio palikimo priėmimo [kurio įpėdinio finansinė atsakomybė apribojama iki turto, kurį jis gaus, vertės]; asmenys, turintys teisę gauti privalomąją palikimo dalį, yra nepilnamečiai arba dėl kitų priežasčių jiems reikalingas teisinis atstovas; duotas leidimas palikimą atskirti nuo įpėdinio turto; galimas antrinis paveldėjimas arba, vykdant paskutinę valią, įsteigtas privatus testamentinis fondas; nesant įpėdinių palikimas gali atitekti valstybei; to prašo tokią teisę turintis asmuo arba palikimo tvarkytojas (Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 165 straipsnis).

7 Kaip ir kada asmuo tampa įpėdiniu ir testamentinės išskirtinės gavėju?

Niekas neturi teisės palikimo savo nuosavybėn perimti pats. Palikimas turi būti oficialiai perduodamas įpėdiniui teisėtai valdyti pagal vadinamąją nuosavybės perdavimo procedūrą (vok. *Einantwortung*) palikimo reikalus tvarkančio teismo (*Abhandlungsgesicht*) sprendimu (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 797 straipsnis ir Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 177 straipsnis). Nuosavybė gali būti perduodama tik tada, kai atitinkami asmenys, įrodydami savo teisę paveldėti, pateikia palikimo priėmimo pareiškimą ir kai baigiama teisminė palikimo procedūra. Net ir nekilnojamas turtas taip pat perduodamas oficialiai pagal nuosavybės perdavimo procedūrą, t. y. nepriklausomai nuo naujojo turto savininko įregistravimo žemės registre. Jei įpėdiniai per pagrįstą laiką patys nepateikia prašymo įregistruoti nekilnojamąjį turtą žemės registre, tokį prašymą turi pateikti teismo įgaliotinis.

8 Ar įpėdiniai atsako už mirusiojo skolas, ir jei taip, kokiomis sąlygomis?

Įpėdiniai už mirusiojo skolas atsako savo visu turtu. Jei sudarytas turto aprašas, įpėdinių atsakomybė neviršija palikimo vertės.

9 Kokių dokumentų ir (arba) informacijos paprastai reikalaujama registruojant nekilnojamąjį turtą?

Dokumentas, įrodantis įsigijimą nuosavybėn, turi būti pateiktas žemės registro teismui (vok. *Grundbuchsgesicht*) įpėdiniai privalo pateikti sprendimą dėl oficialaus nuosavybės perdavimo, o testamentinės išskirtinės gavėjai turi pateikti oficialų patvirtinimą. Taip pat gali reikėti pateikti mokesčių sumokėjimo pažymą ir, atsižvelgiant į konkrečios federalinės žemės teisės aktus, nekilnojamojo turto sandorių teisės aktais nustatytą leidimą, o prireikus – naujojo savininko pilietybės įrodomąjį dokumentą.

9.1 Ar administratorius skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius? Jei jis skiriamas privalomai arba privalomai to paprašius, kokių veiksmų tam reikia imtis?

Administratoriaus skirti nereikia.

9.2 Kas įgaliotas vykdyti mirusiojo paskutinę valią ir (arba) administruoti turtą?

Įpėdinis, kuris priimdamas palikimą pakankamai įrodo savo paveldėjimo teisę, turi teisę palikimo turtą naudoti ir administruoti bei atstovauti tvarkant su palikimu susijusius reikalus, jei palikimo reikalų teismas (vok. *Verlassenschaftsgesicht*) nenurodė kitaip; jei tokie asmenys yra keli, šia teise jie naudojami kartu, jei nesutaria kitaip (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 810 straipsnio 1 dalis).

9.3 Kokie yra administratorių įgaliojimai?

Austrijos palikimo procedūrose testamentą vykdytojas atlieka tik antraeilį vaidmenį. Taip yra todėl, kad palikimo procedūras atlieka teismas ir būtent teismo įgaliotinis, kaip teismo organas, užtikrina, kad būtų įgyvendinti mirusiojo pageidavimai. Pagal Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 816 straipsnį testatorius, pareikšdamas testamentinę valią, gali paskirti jos vykdytoją. Teismo vykdytojo užduotys priklauso nuo testatoriaus testamentinės valios ir gali apimti bet kokias užduotis pradedant stebėjimu, ar įpėdiniai ar testamentinės išskirtinės gavėjai vykdo tam tikras sąlygas arba kaip jie pasidalija palikimą, ir baigiant palikimo administravimu.

Jei kaip palikimo kreditorių sukvietimo proceso (Austrijos Bendrojo civilinio kodekso 813–815 straipsniai) dalis yra paskiriamas teismo posėdis, teismo įgaliotinis turi viešai paskelbti jo datą ir jį pakviesti testamentą vykdytoją (Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 174 straipsnis).

10 Kokie dokumentai vykdam paveldėjimo procedūrą ar ją užbaigus pagal nacionalinę teisę paprastai išduodami paveldėtojų statusui ir teisėms patvirtinti? Ar jie turi konkrečią įrodomąją galią?

Tokią teisę turinčių asmenų prašymu teismo įgaliotinis turi išduoti jiems oficialų jų įgaliojimo atstovauti patvirtinimą (Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 172 straipsnis) (žr. pirmiau išdėstytą 9.2 punktą).

Jei yra nustatyti įpėdiniai, jiems tenkančios palikimo dalys ir pateikti įrodymai, kad įvykdytos kitos sąlygos, teismas įpėdiniams turi perduoti palikimo nuosavybę (sprendimas dėl nuosavybės perdavimo, Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 177 straipsnis). Oficialiai patvirtintos sprendimo dėl nuosavybės perdavimo kopijos (su neginčijamumo žyma) pakanka, kad kredito įstaigose būtų panaikinti apribojimai naudoti lėšomis (Įstatymo dėl proceso ne ginčo tvarka 179 straipsnis).

Teismo įgaliotinis pagal Europos paveldėjimo reglamento ((ES) Nr. 650/2012) 62 straipsnį ir tolesnius straipsnius išduoda Europos paveldėjimo pažymėjimą. Jeigu pareiškėjas su šiuo paveldėjimo pažymėjimu nesutinka, teismas turi jį patikrinti. Teismo įgaliotinio išduotas pažymėjimas netenka galios ir pakeičiamas teismo išduotu pažymėjimu.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 15/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.